

[Pozriem si to v prehliadači](#)

Mimochodom, náš newsletter Vás poteší ešte viac ak si povolíte zobrazovanie obrázkov.

HLASOVANIE NIE JE SÚŤAŽ, ALE ZODPOVEDNÝ VÝBER...

príbeh Trnavského participatívneho rozpočtu

Trnava je deviate najväčšie mesto na Slovensku, má bohatú históriu, významnú cestnú polohu a ponúka rôznorodé možnosti kultúrneho vyžitia. Keďže sa koncentruje na relatívne malej rozlohe, viacerí obyvatelia ju vnímajú ako jednak pestrú, ale najmä veľmi komunitnú, až malomeštiacku, akoby sa všetci so všetkými poznali. *“Vďaka kontaktom sa dajú niektoré veci ľahšie tvoriť,”* povedala **Zuzana Jamborová**, ktorá pracovala ako prvá koordinátorka procesu participatívneho rozpočtu (PR) v Trnave. *“To čo vytvára ducha Trnavy môžu byť aj hradby, ktoré nás vnútri spájajú, ale v žiadnom prípade neizolujú od zvyšku sveta,”* hovorí primátor **Peter Bročka**, ktorý chce, aby Trnava bola vzorom pre ostatné samosprávy, aby išla stále dopredu a stala sa mestom budúcnosti. Vo výbornom rozhovore, ktorý robil **Lukáš Bulko** aj s **Veronikou Majtánovou** (hovorkyňa a vedúca Úseku komunikácie a marketingu na MsÚ Trnava) a **Pavlom Vančom** (autor projektu z PR "Deti píšú deťom príbehy"), sa zdá, že aj vďaka participatívneho rozpočtu je Trnava na najlepšej ceste k naplneniu tejto vízie. Rozmýšľate o participatívnom rozpočte i vy? Ponúkame prvú dávku inšpirácie...

PARTICIPATÍVNY
ROZPOČET
pre Trnavu

ZAVEDENIE PARTICIPATÍVNEHO ROZPOČTU

Subscribe

Past Issues

Translate ▼

Pred zvolením za primátora bol Peter Bročka jeden z najaktívnejších dobrovoľníkov a aktivistov v Trnave. Potenciál participatívneho rozpočtu začal vnímať pred voľbami vďaka existujúcim skúsenostiam, o ktorých sa dopyčul v Banskej Bystrici. PR vnímal ako *“neuveriteľne príjemný a nenásilný nástroj na to, aby ľudia pochopili, že sú súčasťou mesta a súčasťou skupiny, ktorá môže robiť veci v meste a pre mesto. Môžu vďaka nemu niečo zmeniť, pretaviť svoje sny do života a zároveň ako zodpovedné osoby môžu pomôcť svojmu mestu a okoliu.”* Ešte ako občan spolu so skupinou aktivistov oslovil s touto ideou v roku 2013 vtedajšieho primátora. Ten však zmysel v podpore participatívneho mechanizmu nevidel, keďže tvrdil, že *“projekty mesta idú predsa od občanov a čo robí samospráva, chce občan”*. Zavedenie participatívneho rozpočtu mal Peter Bročka spolu s kandidátmi nezávislého klubu “Za lepšiu Trnavu” medzi bodmi predvolebného programu. Zvolený bol v roku 2014.

V roku 2016, kedy bolo so zavádzaním PR na Slovensku veľmi málo skúseností, sa Trnava pridala k úplne prvým samosprávam v našej krajine, ktoré implementovali túto agendu. Ako novozvolený primátor si vo vzťahu k PR osvojil pozíciu, v ktorej nechcel vstupovať do charakteru a obsahu participatívneho procesu. Primátor ho síce aktívne podporuje, ale samotný proces má byť nástrojom, slúžiacim širokej verejnosti, zostáva tak plne autonómny.

Pri zavádzaní PR bolo potrebné vytvoriť a zamestnať na radnici tím ľudí, ktorí by sa vedeli rozvojom tejto témy kvalifikovane zaoberať. Pre pilotný ročník PR primátor zazmluvnil externého konzultanta a experta z OZ Utopia, ktorý pripravil základný pilotný rámec tejto agendy. V rámci úradu zaradil primátor participatívny rozpočet do agendy Úseku komunikácie a marketingu. Za hlavnú koordinátorku bola poverená vtedajšia nová referentka pre dobrovoľníctvo Zuzana Jamborová, ktorá ju dostala ako hlavnú časť svojich pracovných úloh. Personálne sa v menšej miere, popri vykonávaní iných pracovných agend, podieľali na participatívnom rozpočte aj referentka pre mediálnu propagáciu a komunikáciu a interný grafik. Príležitostne pomáhala v procese na režijné záležitosti ešte jedna zamestnankyňa, zamestnaná na dohodu o pracovnej činnosti a pri rôznych príležitostiach viacerí dobrovoľníci (za účelom facilitácie verejných stretnutí alebo počítania hlasov z hlasovacích lístkov).

V nasledujúcich ročníkoch PR došlo z rôznych dôvodov na pozíciu koordinátora PR, ale aj marketingu a grafiky k personálnej fluktuácii. Momentálne má agendu ohľadom participatívneho rozpočtu na starosti koordinátorka s príležitostnou výpomocou od kolegyne na Úseku komunikácie a marketingu. PR ako agendu sa podarilo stabilizovať a v rámci kompetencií samosprávy sa môže postupne rozvíjať a prehĺbovať. Tento rozvoj by však vyžadoval aj ďalšie investície a navyšovanie

POVAHA PROCESU A POPIS CYKLU PR

Pri nastavení postupov PR sa čerpano z viacerých zdrojov, ktoré slúžili ako inšpirácia. V pilotnom ročníku sa začalo s participatívnym procesom pre tzv. **občianske projekty**. Úrad s víziou „aby z malých vecí vznikali veľké“, otvoril obyvateľom dvere k navrhovaniu nízkonákladových občianskych projektov, ktoré môžu spoločne vytvárať a rozhodovať o nich, pričom ich finančný strop nepresahuje sumu 5 000 €. Proces bol komunitne orientovaný a vychádzal z know-how OZ Utopia, skúseností PR z Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto (2013-2016) a pilotného PR pre Magistrát hlavného mesta Bratislavy (2012-2013). Pri vytváraní komunikačnej a na verejnosť orientovanej stratégie poslúžili Zuzane Jamborovej, prvej koordinátorky PR, ako inšpirácia dva zdroje z Českej republiky - Unie zdravých miest a samospráva Litoměřice. PR v Trnave je vo svojich základoch nastavený tak, aby obyvateľom sprostredkúval novú skúsenosť a novú prax, zameranú na rozvíjanie vzájomného, rešpektujúceho a na partnerske založeného dialógu medzi nimi a ich samosprávou. Od roku 2018 sa proces rozšíril aj o vysokorozpočtové **zadania** (kapitálové investície jednotlivo do 50 000€, ktoré realizuje úrad, v celkovom balíku 150 000 €).

Od pilotného ročníka začali koordinátori PR pripravovať pravidlá, ktoré ho mali ukotviť ako záväzný systém pre samosprávu. Počas prvého volebného obdobia primátora bol materiál predložený na schválenie zastupiteľstvu trikrát, dvakrát ho neschválilo. Zároveň, záujem poslancov zúčastňovať sa na príprave pravidiel

KOMUNIKÁCIA - DOVÚTRA ÚRADU A VON K OBČANOM

V pilotnom ročníku bola agenda PR zadaná primátorom referentke Úseku komunikácie a marketingu a expertovi z OZ Utopia. Problematika PR bola pre celý mestský úrad nová. Chýbajúce skúsenosti na začiatku procesu a obmedzené časové možnosti koordinátorov, neumožnili komunikovať fungovanie PR **dovnútra úradu** tak, ako by bolo treba. Ukázalo sa to najmä v úlohách, pri ktorých bola potrebná širšia medziodborová spolupráca. Nebolo vopred jasne vymedzené, kto má aké kompetencie a povinnosti, a zároveň neboli zamestnanci úradu dostatočne oboznámení s procesom PR. Problémom bolo aj pridanie novej pracovnej agendy k množstvu existujúcich pracovných úloh. Informovaniu o fungovaní PR by určite pomohlo školenie pre zamestnancov. Postupne však jednotliví pracovníci získavali skúsenosti a testovali sa rôzne možnosti spolupráce vo vnútri MsÚ, ktoré je dnes už viac-menej bezproblémová.

Na druhej strane, **komunikácia navonok** prebehla nadštandardne účinne, s veľkou obetavosťou a nasadením koordinátoriek. PR sa v pilotnom ročníku stal v meste skutočnou témou. Na prvom verejnom stretnutí bola zaznamenaná rekordná účasť 140 ľudí a výsledkom bolo, že vzniklo 6 tematických participatívnych komunít. Pravdepodobne nielen vďaka zapojeniu všetkých tradičných mediálnych kanálov (TV Trnava, tlačové správy, regionálne noviny, mestský festival Trnavský Rínek) a sociálnych sietí, kde primátor túto tému presadzoval veľmi aktívne, ale aj vďaka desiatkam osobných stretnutí koordinátorky s rôznymi cieľovými skupinami, dobrovoľníkmi a organizáciami v meste.

Najúčinnnejším spôsobom šírenia povedomia o PR sú pravdepodobne osobné skúsenosti účastníkov, ktorí o procese hovoria svojmu okoliu. Je to vďaka tomu, že najbezprostrednejší osobný zážitok s PR zažijú ľudia, ktorí si nájdu čas zúčastniť sa na verejných stretnutiach participatívnych komunít.

"Ja som sa zdvihla a každému som o participatívnom rozpočte rozprávala. Osobne je to vždy viac, inak to ľudia berú len ako peniaze. PR ako proces vo svojej podstate vytvára úplne inú skúsenosť a vzťahy so samosprávou. Keď samospráva inak komunikuje, keď je jej prístup iný, aj ľudia vnímajú, že to je niečo iné." - Zuzana Jamborová, prvá koordinátorka procesu PR v Trnave -

TVORBA A PREDKLADANIE PROJEKTOV

Podľa schválených pravidiel PR v Trnave je pre občana **podmienkou predloženia projektu minimálne 2x účasť na participatívnych tematických komunitách**. V prípade zadaní pre mesto je podmienkou predloženia návrhu **okrem účasti na komunitách aj deklarovane súhlasu a podpory tohto nápadu inými obyvateľmi (minimálne 20 podpisov)**.

Stretnutia participatívnych komunít

Participatívne komunity sú verejné stretnutia otvorené všetkým, ktorí majú chuť v meste vymyslieť a zrealizovať niečo nové. V Trnave sa na základe podnetov zúčastnených ľudí, a od nich odvodených tém, momentálne stretávajú 4 tematické komunity: *Sociálne témy, Verejný priestor a Zeleň, Kultúra a Rôzne*.

Stretnutia sa skutočujú podvečer na mestskej radnici, zúčastňuje sa ich obyčajne do 10, v prípade komunity Verejný priestor a zeleň až do 20 ľudí. Každá komunita sa stretáva zhruba každý mesiac. Po každom kole stretnutí sa uverejňuje zápisnica a obyvatelia sú aktívne pozývaní (e-mailom a cez sociálne siete) k účasti na ďalšom kole. Ukázalo sa, že časový odstup medzi stretnutiami nie je na škodu, keďže obyvatelia nemusia byť v zhone a môžu mať čas na kvalitnejšiu prípravu a napísanie projektov aj popri osobných povinnostiach.

Na každé stretnutie participatívnej komunity koordinátorka pozýva aj príslušných vedúcich pracovníkov odborov mestského úradu. Účasť experta z úradu je prínosná pre navrhovateľov projektu, pretože získajú spätnú väzbu na svoj projekt a dozvedia sa, či ich návrh je alebo nie je realizovateľný a za akých podmienok. Tento malý detail, ktorý sa snaží zvýšiť šance realizovateľnosti projektových návrhov, je nesmierne významným výdobytkom procesu. Účasť experta z úradu bola zavedená až postupne, keď bol proces vysvetlený a pochopený vo vnútri úradu dostatočne.

Koordinátorky sa snažia, aby stretnutia participatívnych komunít prebiehali uvoľnene a neformálne, kde môžu zúčastnení slobodne vyjadriť svoj názor. Tieto stretnutia hodnotia účastníci ako veľmi príjemné a konštruktívne.

Subscribe

Past Issues

Translate ▼

“Stále som mal pocit, že sme to my verzus oni. Obyvatelia vďaka PR zažívajú výnimočnú vec, že si sadneme na neutrálnej pôde a budeme sa baviť ako ľudia, ako sa veci dajú.” - Pavol Vančo, autor projektu a člen komunity Kultúra -

Prínosy participatívnych komúní

V takýchto pestrých kolektívoch, kde každý prichádza so svojimi špecifickými potrebami a motiváciami, sa facilitátorky a facilitátori snažia povzbudiť konštruktívnu dynamiku, ktorá rozvíja **vzájomné porozumenie a komunikačné zručnosti** každého účastníka. *“Každé mesto má skupinky, ktoré sa vyžívajú, že*

ich neurazí a neodídu, dal im taký priestor, že sa cítili vypočutí, na ďalšie stretnutie už možno neprišli... Myslím, že každá samospráva by mohla spolupracovať aspoň s dvoma profesionálnymi facilitátormi, ktorí budú riešiť nielen konflikty participatívneho rozpočtu, ale všetky problémy samosprávy,” povedala Zuzana Jamborová, prvá koordinátorka PR v Trnave.

Facilitácia dokáže zabrániť konfliktom a mocenským sklonom účastníkov a budovať konštruktívnu atmosféru, ktorá je schopná priniesť dobré výsledky. Postupom času sa môže stať, že nielen facilitátor, ale aj skupina vie usmerniť a prinajhoršom aj sama vylúčiť nekonštruktívneho účastníka. “Nevadí, trocha napätia – aj to je ten potenciál. Ľudia sa ovplyvňujú, spoznávajú, učia sa rozprávať. Veľa som sa naučil o komunikácii v kolektíve. Ak človek chcel, mohol sa zdokonaľovať”, hovorí Paľo Vančo, účastník komunity Kultúra a predkladateľ projektu Deti píšú deťom príbehy.

Konštruktívne naladenie účastníkov, ktorí aktívne počúvajú starosti a nápady svojich susedov prispieva k tomu, že **si ľudia vedia sami poradiť a dokonca aj pomôcť**. Aj v Trnave si zažili, že nápad jedného človeka zrazu môže pritiahnúť záujem ďalších a práve tak vzniká vzťah ľudí k svojmu mestu. “Toto je živá vec, vstupuje do toho veľa ľudí, každý má možnosť to kreovať a môže z toho vzniknúť niečo, čo bude úplne jedinečné. Mne ľudia takto prispievali k projektu. Zaujímali sa, pomáhali. Účastníčka komunity dohodla prerozprávanie príbehov profesionálnymi hercami, ďalšia ich gramatické redigovanie. Ľudia komunikovali presne tak, ako som to očakával. Keď sa im niečo nepáčilo, navrhli zmeň toto, tamto... Všetko tam fungovalo.”

Už len vyslovenie svojho nápadu za účasti odborníkov, môže **iniciovať akciu zo strany úradu**. Niektorí ľudia prichádzajú s návrhmi, ktoré sa týkajú skôr nápravy existujúceho stavu, než by boli inovatívnym projektom. “Niekoľko sa ozval kvôli kúsku mestského pozemku kde parkovali autá a behom 2 týždňov samospráva osadila kvety a ošetrili to.”

Vysloviť svoj nápad alebo získať spätnú väzbu k svojmu nápadu môže obyvateľom umožniť aj **porozumenie príčinám, prečo samospráva nemá dosah na všetko, čo by ľudia chceli**. “Mladý muž, ktorý sa chodieval otužovať ku splavu, sa opýtal, prečo tam mesto nepostaví altánok a lavičky. Vďaka tomu, že prišiel na stretnutie k participatívne rozpočtu, sa dozvedel, že do určitej vzdialenosti od brehu nie sú stavby povolené, a navyše, že tento pozemok ani mestu nepatrí. Namiesto toho, aby mal priestor sa rozčuľovať, dostal relevantnú informáciu a tieto objektívne príčiny akceptoval,” hovorí Veronika Majtánová, hovorkyňa a vedúca Úseku komunikácie a marketingu na MsÚ Trnava.

Subscribe

Past Issues

Translate ▼

"Najväčší zážitok na komunitách je, keď si ľudia sami vedia pomôcť a poradiť."

Môžu vzniknúť veci, ktoré ani neskončia v realizácii, no ľudia odchádzajú s úsmevom na tvári. Niektorí začnú ďalej tvoriť niečo spolu, alebo si navzájom poradia iné granty." - Zuzana Jamborová, prvá koordinátorka PR v Trnave -

PREZENTÁCIA PROJEKTOV A ROZHODOVANIE

Po treťom kole stretnutí participatívnych komunít sa zrodia **finálne projektové dokumentácie** postupujúce do **verejnej prezentácie projektových návrhov** a následne do **verejného rozhodovania**.

Finálne projekty a zadania sa predstavia verejnosti. Slúži na to **verejná prezentácia**, ktorá sa koná na jeseň v zasadacej miestnosti zastupiteľstva. Každý koordinátor má päť minút na to, aby svoj projekt predstavil. Všetky návrhy tu možno verejne prediskutovať a navrhnúť v rámci nich posledné zmeny. V roku 2017 verejné stretnutie mesto prenášalo aj naživo cez live stream na Facebooku, na ktorý sa pripojilo viac než 3 300 divákov.

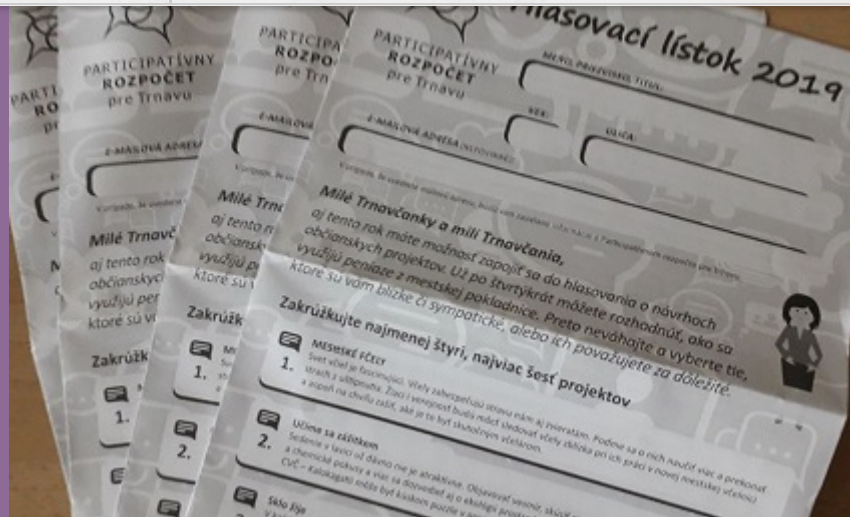
Po prezentácii nasledovalo **verejné rozhodovanie**. Konečné poradie projektov býva výsledkom **troch foriem rozhodovania - fyzického hlasovania, internetového hlasovania a deliberácie (verejného zvažovania)**. Každá zložka má inú váhu, ktorá sa v priebehu rokov menila.

Fyzického a internetového hlasovania sa každoročne zúčastňuje cca 2300 ľudí, čo je zhruba 2,5% Trnavy, ktorí môžu rozhodovať o maximálne 0,5% rozpočtu (200 000 €). Ľudia zapojení do PR by si pritom želali väčšiu účasť verejnosti, a hlavne záujem verejnosti o ich projekty, viac spätnej väzby, väčšie porozumenie a spoluprácu na projektoch, ktoré v konečnom dôsledku robia pre všetkých. Úlohou koordinátoriek procesu je hľadať spôsoby, ako vzdelávať ľudí k porozumeniu, a vysvetliť, že hlasovanie nie je súťaž, ale zodpovedný výber. Preto je výzvou nájsť spôsob ako komunikovať jednak samotné projekty a jednak dôvody, kvôli ktorým zodpovedné hlasovanie verejnosti má svoj význam. *"Keď sa spustilo fyzické hlasovanie, niektorí koordinátori sa postavili do role biznis života. Rozdávali hlasovacie lístky, prezentovali a propagovali iba svoj projekt, pretože chceli byť najlepší a veľmi chceli vyhrať. Rád by som, aby predkladatelia pochopili, že toto nie je súťaž. Ide o to, aby sa robilo to, čo ľudia najviac potrebujú. Aj toto je komunikačná výzva,"* povedal Paľo Vančo, člen komunity Kultúra a autor projektu Deti píšú deťom príbehy.

Subscribe

Past Issues

Translate ▼

Tretia zložka rozhodovania je **verejné zvažovanie**. Zmyslom deliberácie je umožniť účastníkom porozumieť potrebám ostatných ľudí rovnako ako svojim vlastným a umožniť im rozmýšľať, ako budovať lepšie a inkluzívnejšie mesto pre všetkých. Tento princíp sa využíva aj na verejnom zvažovaní. Toto verejné stretnutie je náročným, ale jedinečným procesom. V rámci stretnutia predkladatelia svoje projekty navzájom bodujú, pričom sa najskôr dohodnú na kritériách, podľa ktorých budú hodnotiť. Pod vedením facilitátora, ktorý debatu usmerňuje, dospejú k spoločnému posúdeniu potreby a kvality jednotlivých projektov.

Od koordinátorov projektov prichádza spätná väzba, ktorá napovedá, že si verejné zvažovanie ako súčasť procesu veľmi cenia. *“Deliberácia je fajnová vec, ktorú odporúčam každému zažiť,”* povedal Pavol Vančo. Pre niektorých koordinátorov je však príliš dlhá a náročná, najmä ak sa takého náročného stretnutia musia zúčastniť po dlhom dni v práci a sú naň málo pripravení. Verejné zvažovanie od účastníkov vyžaduje, aby poznali všetky projekty a zodpovedne zvážili ich kvalitu a hodnoty, ktoré môžu priniesť. Pre koordinátorky procesu je preto vždy výzvou nastavenie formátu zvažovania tak, aby bol čo najzrozumiteľnejší a najplynulejší, nebol únavný a zároveň aby počas prípravných stretnutí koordinátorom projektov dostatočne vysvetlili, aký zodpovedný proces ich čaká a ako sa naň treba pripraviť. Deliberácia je považovaná za vyvrcholenie participatívnych procesov, keďže ide o spoločné rozhodovanie o spoločných verejných zdrojoch.

V roku **2016** malo verejné zvažovanie **50% podiel** na finálnom výsledku, v roku **2017 40 %** a od roku **2018 len 20%**. Dôvodom postupného znižovania váh deliberácie bola jednak snaha koordinátorov procesu dať väčší dôraz na výsledok širokej verejnosti, povzbudiť k väčšej účasti v hlasovaní a umlčať námietky ľudí, ktorí, keďže sa ho nikdy nezúčastnili, zvažovanie dezinterpretovali ako privilegované rozhodovanie úzkej skupiny ľudí o väčšine.

REALIZÁCIA

Oficiálne vyhlásenie výsledkov pre občianske projekty a zadania sa uskutočňuje na konci kalendárneho rok. Realizácia projektov a zadaní sa začína nasledujúci kalendárny rok, hneď po tom, ako zastupiteľstvo schváli rozpočet. Projekty sa financujú a realizujú buď prostredníctvom odborov MsÚ, alebo cez občianske združenia a MVO, ktoré financie získajú formou dotácie. Realizátor je určený podľa typu projektu - ak je predkladateľom projektu fyzická osoba, ktorá nemá občianske združenie, finančnú realizáciu zabezpečí po dohode úrad. Príkladom projektu, ktorý realizoval MsÚ bolo **osadenie lavičiek v parku** a projekt **šachové stoly a jóga v parku**. Šachové stoly obstaral a osadil MsÚ, zaobstaral tiež pomôcky pre cvičenie jógy. Občianske združenia majú vo svojej réžii celú agendu projektu, musia projekt zrealizovať a vydokladovať do konca kalendárneho roka. V prípade, že sa projekt nerealizuje, vrátia peniaze mestu. Pokiaľ je výstupom projektu trvalá intervencia vo verejnom priestore (napr. mobiliár), po realizácii sa zveruje do majetku mesta. V prípade dočasných intervencií je správcom OZ. Realizácia projektov na súkromných pozemkoch nie je možná.

Niektoré projekty realizované cez OZ môžu využiť svoj potenciál a spojiť ľudí pre spoločnú vec. Môžu vytvoriť priestor pre vzájomnú komunikáciu a pomoc obyvateľov a dobrovoľníkov v meste. Projekt **Deti píšú deťom príbehy** dokázal obsiahnuť celú agendu vzniku a vydania audiovizuálneho diela – CD a knihy

Subscribe

Past Issues

Translate ▼

dobrovoľníckej práce najrozmanitejších profesií, od zvukára, skladateľa hudby, štúdia, hercov, detí, učiteľov, rodičov až po ekonómku a taktiež činností viažucich sa na autorské práva, lysovanie cd a vydávanie knihy.

Na druhej strane, niektoré projekty, aj pri dobrej snahe spojiť ľudí, narazili na nečakané komplikácie a odpor. Proti projektu **detského ihriska** sa zmobilizovala petícia. Obyvatelia sa báli, že projekt nebude využívaný deťmi, ale ľuďmi bez domova a bol zastavený. Iný projekt zrealizoval **Graffity jam** na múre na sídlisku a pobúrila pritom obyvateľov tým, že ich akcia nečakane prekvapila. Problém ale nevznikol z neochoty realizátorov projektu zapojiť obyvateľov, ale zo samotnej povahy akcie. Graffity jam znamená, že graffiti vzniká za pochodu v daný moment a umelci nemajú vopred pripravené čo vznikne, teda to nemôžu vopred obyvateľom ukázať. Neskôr v evaluácii projektu si realizátori uvedomili, že hoci nemohli ukázať čo namaľujú, mohli aspoň o akcii vopred informovať, napríklad pozvánkami vo vchodoch na sídliskovú susedskú akciu, a tak aspoň minimalizovať prekvapenie verejnosti z neohlásenej akcie.

Aj v prípade vysokorozpočtových zadaní (rozvojové investície, ktoré realizuje úrad) sa koordinátorky PR snažia spolupracovať s verejnosťou aktívne. Zadanie **Mobilná aplikácia**, ktorej ambíciou je sprevádzať turistov po Trnave, realizuje príspevková organizácia cestovného ruchu, ktorá zároveň úzko spolupracuje s autormi zadania. Zadanie **prírodnej záhrady na materskej škole** realizuje materská škola, ktorá má hotovú projektovú dokumentáciu a v spolupráci s navrhovateľmi doladzuje detaily. Zadanie vybudovania **miesta na zastavenie áut pre bezpečné vyloženie detí pri škole** narazilo na legislatívne obmedzenia, preto ho nie je možné zrealizovať.

Subscribe

Past Issues

Translate ▼

EVALUÁCIA

Participatívny rozpočet v Trnave je pomerne mladý proces. Vďaka ľuďom, ktorí na ňom pracujú už 4 roky sa ho podarilo stabilizovať, pričom sa ho snažia krôčik za krôčikom vylepšiť. Spätnú väzbu zbierajú koordinátorky k procesu interne a priebežne, sú jej otvorené a rady tieto pripomienky zapracujú. Systematická dotazníková technika zberu spätnej väzby od zapojených aj širokej verejnosti s cieľom flexibilne optimalizovať procesy však zatiaľ v Trnave chýba.

V ktorých oblastiach vidia zainteresovaní potrebu zlepšenia?

Podľa primátora by jednou z perspektívnych oblastí bolo šírenie osvetu a informácií o samotnom mechanizme PR medzi mládež, na úroveň základných a stredných škôl. Koordinátorky si uvedomujú, že bežným obyvateľom je tento proces stále príliš vzdialený. Nejedná sa o celospoločenskú tému, ktorá by bola masová a širokospektrálna. Všeobecné povedomie je stále nízke. Účasť ľudí v hlasovaní je stabilizovaná na počte cca 2 300 ľudí, ale všetci si želajú, aby sa zvyšovala. *“Myslím si, že väčšina ľudí, hoci propagácia kvalitne beží, nevie že PR vôbec existuje, ale o x rokov budeme úplne inde a ak by sme to nerobili, nikdy by sme sa tam nedostali.”* hovorí o tomto behu na dlhé trate vedúca Úseku komunikácie a marketingu Veronika Majtánová. Ľudia by si taktiež priali zvýšenie prostriedkov na rozsah participácie v meste. Na participatívne projekty sa zatiaľ vyčleňujú len mestské zdroje, ale podľa primátora by časom doň mohli prispievať aj iné subjekty a inštitúcie. Značný limit predstavuje podľa primátora aj fakt, že kým bude participácia len na úrovni samosprávy, nebude možné ovplyvniť širšie politické témy, ktoré samosprávu síce presahujú, ale dotýkajú sa všetkých obyvateľov. Veľká výzva participácie je podľa neho aj potreba zohľadňovať špecifiká a naučiť sa efektívne pracovať so sociálne znevýhodnenými ľuďmi, ktorí väčšinou nie sú schopní vnímať svet v takej zložitosti, aby vedeli prijať svoje práva a povinnosti a mať za seba zodpovednosť.

...V TRNAVE SA TO DÁ!

Participácia v Trnave je dynamický proces. Má dobré predpoklady zostať flexibilná a postupne tak tematizovať a zapracovávať výzvy, ktorým čelí. Dobrou základňou je exekutíva, ktorá do procesu a obsahu nezasahuje, ale poskytuje mu podporu.

Koordinátorky procesu aj primátor veria, že participácia ľuďom umožňuje "získať viac moci" (empower) a mení ich dôveru k úradu a mestu. Účastníci to potvrdzujú a participáciu si cenia. Už dnes možno konštatovať, že pre angažovanú verejnosť sa stala participácia neoddeliteľnou súčasťou ich verejného života a pridanou hodnotu aktívneho života v meste. Niektorým obyvateľom dokonca pomáha snívať o lepšom svete, v ktorom má každý z nás legitímny vplyv na verejný život a presadzovanie verejného záujmu. *"Skúsme sa na všetko, čo sa v PR deje pozrieť z poschodia vyššie, nie svojho mozgu, tela a očí. Uvedomme si, ako sa čas niekedy relatívne veľmi dlho vlečie, alebo inokedy rýchlo letí. Uvedomme si, že pred 30 rokmi nebolo možné absolútne nič a teraz, aký skok tu je?! Úplne iná forma vzťahu s mestom. Ako skupina máme oveľa väčší potenciál zmeniť veci, o ktorých snívame. A už netreba len snívať, môžeme priložiť ruku k dielu a skúsiť či sa to dá. A tu sa to dá!"* uzavrel Pavol Vančo, autor projektu Deti píšú deťom príbehy a člen komunity Kultúra.

Lukáš Bulko - v rámci projektu Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík bol súčasťou pracovnej skupiny, ktorá sa venovala zberu dát o participatívnych rozpočtoch v prostredí samospráv na Slovensku a nadšene sa zapojil aj do tvorby doskovej spoločenskej hry "Nie je mesto ako mesto", ktorá simuluje priebeh participatívneho rozpočtu. Vyštudoval odbor filozofia a dejiny filozofie na Univerzite Komenského v Bratislave (2007 - 2012). Od roku 2011 sa ako dobrovoľník angažoval v pilotných participatívnych rozpočtoch na Slovensku zastrešených spoluprácou OZ Utopia s Magistrátom hlavného mesta SR Bratislavy a Vysokoškolského mestského ľudovíta Štúra - Mlyny. V rokoch 2013 - 2018 bol súčasťou tímu prvej kancelárie pre participáciu na Slovensku v samospráve Bratislava - Nové Mesto, pričom v rokoch 2015 - 2018 bol poverený jej vedením. Od roku 2020 pracuje ako koordinátor osvetu pre problematiku Fairtrade na Slovensku.

Subscribe

Past Issues

Translate ▼

Text a dizajn spracovali Lukáš Bulko a Alexandra Hrabínová
z Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti.

Európska únia
Európsky sociálny fond

MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom OP Efektívna verejná správa.

Názov prijímateľa: Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Názov projektu: Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík

Toto dielo podlieha licencií Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Kontaktujte nás e-mailom na:

barbara.gindlova@minv.sk

<http://www.minv.sk/?ros>

Nechcete dostávať informácie z Úradu splnomocnenca?

[Odhláste sa z odberu noviniek](#)

[Subscribe](#)[Past Issues](#)[Translate ▼](#)